

התאגדות המרכזים
הקהילתיים בישראל | Israel Federation of
Community Centers

מחברים קהילות

מחברים קהילות

התאגדות המרכזים הקהילתיים בישראל • גיליון מספר 2 • אייר תשע"ד • מאי 2014

דבר המנכ"ל

חברים יקרים, נפגשים שוב בגיליון מס' 2. לאחר חופשת הפסח ולקראת מפעלי הקיץ... בתקופה זו נעשה ריכוז מאמץ ניכר בקרב כל הארגונים לקראת אחד משיאי העבודה של המרכז הקהילתי - חופשת הקיץ.

ועוד טרם החופשה - אירועי יום השואה והגבורה, יום הזיכרון לחללי צה"ל, יום העצמאות ויום ירושלים. דינמיקה מוכרת וידועה, עומס רב של מטלות ואירועים.

ומאחורי הפינה כבר ממתינה לנו שנת הפעילות החדשה.

לאחר מחשבה ובעקבות בקשות של חברים, החלטנו להסב את יום העיון, שנועד לחשיבה חדשנית לקראת מפעלי הקיץ, ליום עיון אשר יעניק זוויות חדשות לעבודת המרכז הקהילתי לאורך כל השנה.

אנחנו, בהתאגדות, הכנו עבורכם יום עיון מיוחד, הכולל תיאוריה ומעשה, ומטרתו - התבוננות ועשייה אחרים, חדשניים ומיוחדים אל תכניות תשע"ו.

רשמו לפניכם את היום ואת התכנית, כפי שמופיעים להלן.

יום עצמאות שמח, **אתי איסלר**

משולחן יושבת ראש ההתאגדות

ההתאגדות קיימת, חיה ופועלת כבר מעל 30 שנה! כוחה המרכזי הוא ברלוונטיות לחבריה. חבריה אמנם משתנים בחלקם, אולם, כצפוי, כוח הרלוונטיות אינה משתנה, על אף שהחברים מתחלפים.

ראשית, כוחה של ההתאגדות בהפגת הבדידות של מנכ"ל/מנהלי היחידות/הגופים החברים בה. כוח רלוונטי הוא רק אם אכן נעשות פעולות בכיוון זה, אחרת זהו כוח מדומה בלבד. שנית, כוחה טוב בהפיכת האחד לרבים - וכבר אמרו חכמים רבים, בזמנים שונים - טובים השניים מן האחד. טובים הרבים מהיחידים וכוחם רב.

מידעון זה בעיניי הוא דרך מצוינת להפגת בדידותם של היחידים - לחלוק מידע, לשתף בהצלחות, להתעדכן בחידושים, לדעת מתי נפגשים ועל מה ולקרוא מה קורה.

כרגע, מונח המידעון על כתפיה של מנכ"לית ההתאגדות. הפקתו באחריותה, אולם בידיכם להפכו לשלכם - לרלוונטי לצרכיכם, להעלות בו את השאלות המטרידות, לשתף בהצלחות ולהפכו לשופר רלוונטי, עדכני, חשוב ומחזק!

הפיכת היחיד לרבים טמונה בכוחות רבים - בממון, המאפשר להתאגדות לחיות, בוועד המנהל, המזרים חיים והופך דיבורים למעשה, וכמובן שגם בכם, אתם שעושים את העבודה בשטח ומידעון זה בא לתרום לכם!

מעל 160 מתוך 256 רשויות מאוגדות בחברה למתניסים והיד עוד נטויה. 20 החברים בהתאגדות בחרו אחרת. החברה מושיטה יד לקבוצה זו ועוזרת במימון ההתאגדות, מתוך תפיסה שכל דרך לגיטימית להפצת התורה הקהילתית.

החברים בהתאגדות ישמרו עליה ועל עצמם, בעיקר כאשר יצליחו להרחיב מעגלים מתוך עצמה ותחושת שליחות, יצקו תוכן מחזק ויהפכו את היחיד לרבים!

כל הכבוד לאתי איסלר המנכ"לית, ליושבי הראש ולחברי הוועדות השונות על שלקחו על עצמם משימות לא קלות, אולם מעצימות ומחזקות, לקידום הפיכת היחיד לרבים.

בברכה, **אתי פרחי-זהבי**

יום עיון: חשיבה חדשנית בעבודת המרכז הקהילתי

יום שני, כ"ו באייר תשע"ד, 26.5.14, 09.30-15.00, האודיטוריום העירוני, כפר סבא

התכנסות וכיבוד	9:30
פתיחה - דבר המארחים	10:00
הרצאת פתיחה: מר יעקב ליכטר, מדען, חוקר ואיש קהילה	10:15
"למידה מרחוק" בקהילה ובמרכז הקהילתי	11:15
הפסקה	11:45
למידה מהצלחות	12:00
קבוצות דיון	13:00
ארוחת צהריים, סיכום ופיזור	14:30

פרטים והרשמה: office@ifcc.org.il

ועדת הכשרות והשתלמויות

הוועד המנהל של ההתאגדות התכנס לפני חג הפסח במרכז הקהילתי הערבי-יהודי ביפו וזכה לקבלת פנים מלבבת מול הנוף עוצר הנשימה הנשקף מהמקום. המפגש נפתח בברכת המארחים - עודד חוברה, מנהל אגף קהילה, נוער וספורט בעיריית תל אביב-יפו, ושיחת רקע של מנהל המקום, איברהים אבו-שינדי.

כחלק מן ההתארגנות המחודשת, נפרשה עבודת הוועדות, כאשר כל יו"ר ועדה הציג את חזונו ואת מסגרת העבודה של הוועדה, שבראשה הוא עומד.

הפעם - ועדת הכשרות והשתלמויות: חברים מוזמנים להצטרף!

יו"ר הוועדה היא לאה כץ, מנהלת מחלקת ההדרכה בחברה למתנ"סים, שהציגה את הוועדה וציינה את שני היעדים הבאים בעבודתה:

1. מנהלי המרכזים הקהילתיים ועובדיהם פועלים באפקטיביות וביעילות להשגת מטרות המרכז.
2. חיבור בין המרכזים לבין עצמם, בין המרכזים לגופים דומים ובין המרכזים להתאגדות, על מנת ללמוד מהצלחות, ללבוך יחד סוגיות בלמידת עמיתים ולהגביר את תחושת השייכות בין החברים.

בדבריה, הדגישה לאה כץ את דרך פעילות הוועדה:

1. מיפוי ואיתור צורכי ההדרכה.
2. בניית מערך השתלמויות, שיכלול: ארבעה עד חמישה כנסים חד-יומיים ומערכת של השתלמויות בשיתוף ובאיגום משאבים עם החברה למתנ"סים.
3. פרסום התכניות (השתלמויות והכשרות) ורישום.
4. הפעלת התכניות השונות.
5. הערכה.

הוועדה מונה שמונה חברים, המייצגים מגזרים שונים וכן סוגים שונים של מרכזים קהילתיים וקהילות, אנשים בעלי רקע בהדרכה, ידע ויכולות בתחום, המתחייבים לארבע ישיבות בשנה ולפעילות שוטפת, ככל הנדרש.

יו"ר הוועדה מזמינה חברים המעוניינים בכך להצטרף לוועדה. ניתן לפנות לאתי איסלר: etti.isler@ifcc.org.il או ללאה כץ leak@matnasim.org.il

הוועדה הבין-משרדית למפעלי הקיץ - מענה מיידית לשאלות מהשטח

הוועדה הבין-משרדית לנושא מפעלי הקיץ, שאותה מוביל מינהל חברה ונוער במשרד החינוך, התכנסה לישיבה המרכזית לקראת פתיחת מפעלי הקיץ.

בוועדה חברים נציגים מכל משרדי הממשלה והרשויות הארציות האמונות על קיום בטוח ואפקטיבי של הקייטנות, המחנות והמסעות.

פעילות אתגרית במסגרת מפעלי הקיץ

מטרתה המרכזית של הוועדה היא לתכלל את עבודת כל הגורמים ולהביאה למרב היעילות.

דודו ביטס, ממינהל חברה ונוער, מוביל בכישרון רב מפעל זה ודואג למתן מענים הולמים ומידיים לכל השאלות והתהיות העולות מן השטח.

זו המסגרת שבה כל הגורמים העוסקים בתחום יכולים להביא את דברם - החל מבעלי הקייטנות הפרטיות וכלה במשרדי ממשלה, כגון משרד הפנים, משרד הכלכלה, משרד הבריאות, נציגי השלטון המקומי וכדומה.

במחצית יולי תקיים הוועדה סיור בקייטנות ובמחנות באזור ירושלים והדרום.

גם ההתאגדות מיוצגת סביב שולחן זה ואנו פתוחים להעביר הלאה שאלות, הצעות וכדומה.

מאחלים לכולנו קיץ נעים ובטוח!

הסתיים קורס עתודה ניהולית - המשתתפים ציינו את חשיבות למידת העמיתים

טקס סיום קורס עתודה ניהולית, שקיימה ההתאגדות בשיתוף חברת "וויז", בהדרכת דני אדרעי ושגיאת שמרת, התקיים במרכז הקהילתי "חרצית" שבאשדוד.

את דברי הפתיחה בטקס נשא יגאל גמליאל, מנכ"ל החברה העירונית באשדוד, אשר היה הראשון "להרים את הכפפה" ולקיים קורסים והשתלמויות ברמה מקומית וארצית באשדוד.

בדבריו לפני המסיימים, הדגיש גמליאל את החשיבות בלמידה בכל תחום ולכל אורך החיים. בתחום הניהול יש לכך חשיבות מיוחדת, כדי לעמוד בקצב ההתקדמות ולמנוע הליכה לאחור. התפתחות אישית של העובדים היא המפתח להתפתחותם המקצועית כמנהלים, אמר גמליאל.

משתתפי הקורס הגיעו מערים שונות בארץ, ביניהן: באר שבע, חיפה, אשדוד, בת ים וראשון לציון. הם ציינו לשבח את

מטרות הפרויקט הן:

- לתת מענה לצרכים ייחודיים של האוכלוסייה החרדית, תוך כוונה לעשייה קהילתית למען הציבור הרחב.
 - לפעול להעמקת הקשר הבין-דורי בין אבות ובנים בדרך של פעילות חווייתית.
 - ליצור פלטפורמה להכרת הארץ, ברוח היהדות והמסורת.
- הקשר עם הקבוצה התהדק בעקבות בחירת המוטו "דרך ארץ" כמוביל את העשייה. מסביר ארד: "לקבוצה יש סמל, שהוא מנורת שבעת הכנים, המהווה את סמל המדינה, הלקוח מהמנורה שהדליקו בעבודת המקדש. מעל המנורה החלטנו לכתוב את המוטו שלנו, שהוא 'דרך ארץ', ביטוי לתפיסה שלנו בחשיבותה של תורה ודרך ארץ".
- שלב נוסף בהידוק הקשרים היה בחירת אחד מנציגי הקבוצה כחבר בהנהלת המרכז הקהילתי, מה שהגביר את יחסי האמון בין האוכלוסיות השונות.
- הפרויקט יצא לדרך בתכניות משותפות לאבות ולבנים. בפסח האחרון יצאה קבוצה של אבות ובנים לטיול (השני מיום הקמתה), כאשר הם לקחו על עצמם את האחריות להתארגנות מבחינת מזון ואיסוף חומר רלוונטי על המסלול. הקבוצה יצאה לכיוון הכינרת והגולן, כאשר עיקר הטיול היה בזיקה לתקופת המשנה. "בגמלא, שמחנו להזכיר את התקנה שקבע רבי אלעזר, שכל יישוב חייב להעמיד מורה מכספי הציבור על מנת שכל הילדים יקבלו חינוך וילמדו תורה, תקנה חברתית, המאפשרת גם למי שאין כסף לחנך את בניו".

אבות ובנים בטיול המשותף לצפון: לומדים להכיר את הארץ בשילוב המקורות היהודיים

"מנקודת ראות של מנהל חילוני", ממשיך ארד ואומר "זאת הייתה חוויה מיוחדת. יהדות במיטבה. האווירה, הגיבוש בין האבות לבנים, הרצון ללמוד והחיבור לצוות המרכז הקהילתי, היו מעוררי השראה לשני הצדדים. היה מרגש לראות אותם קוראים תהילים בחברותא בבית הכנסת בגמלא, לאחר קבלת תדריך היסטורי ממצה. אכן, זאת הייתה חוויה מכוננת".

האווירה הטובה ששרתה במהלך הלימודים, את ההדרכה המקצועית של המנחים, את הרצון המשותף ללמוד ולשתף את החברים בלמידת עמיתים. בדברי המשוב, המשתתפים ביקשו לקיים קורסים והשתלמויות נוספים, בעיקר בתחום של פיתוח משאבים, עבודת נוער, ניהול תקציב, דילמות בניהול ושיטות ניהול ארגונים חברתיים.

נקודה חשובה שעלתה בשיחת הסיכום הייתה, כאמור, בנושא למידת עמיתים. "...חשוב להכיר את הארגונים האחרים ואת התכניות שלהם... בכל אחד מהם יש ודאי תכניות פורצות דרך וחשוב ללמוד עליהן", אמרו המשתתפים.

פנינה נוח, מנהלת מרכז קהילתי חרצית, שארחה את המפגש, אמרה: "אני מרגישה שהרווחתי כפול. נכנסתי לתפקיד ובאותו שבוע התחיל הקורס..." ואלה ווסקר מבאר שבע, אמרה: "...למדתי להעז ורכשתי ביטחון מקצועי. בעיקר למדתי הרבה במעגלי ההקשבה".

בקרב המשתתפים הייתה הסכמה כללית לגבי חשיבות ההתפתחות האישית והמקצועית של הצוותים באמצעות מערכת הכשרה ארצית של ההתאגדות. הידע הנצבר בכל הארגונים ממונף ומובא אל כולם באמצעות אנשי המקצוע.

נקודה חשובה נוספת שעלתה בשיחה היא אקטיביות בפעולת ההתאגדות. המשתתפים ביקשו להצטרף לוועדות ולפורמים המקצועיים, שיגדילו את מעגל העשייה שלהם ויגבירו את נקודות ההשקה עם ההתאגדות ועם העמיתים בארץ.

מהנעשה במרכזים

"חוויה מכוננת" - על פרויקט בין-דורי של אבות ובנים חרדים במרכז הקהילתי נווה עופר בתל אביב

מרכז קהילתי משמש על פי רוב כבית השני של הקהילה וככזה הוא שואף להכליל את מרב המאפיינים המרכיבים את האוכלוסייה במרחב הקהילתי שבו הוא פועל. כזה הוא המרכז הקהילתי בשכונת נווה עופר, הפועל במסגרת עיריית תל אביב-יפו.

אחת השאלות שאיתה מתמודדים בנווה עופר, האופיינית למעשה לכל מרכז קהילתי, היא - כיצד מרחיבים את הפעילות לקהילה כולה ובעיקר לאוכלוסייה אשר לא צורכת את שירותי המרכז. "במקרה שלנו, מדובר באוכלוסייה חרדית, אשר בדרך כלל מדירה רגילה מהמרכז הקהילתי", אומר יהונתן ארד, מנהל המרכז הקהילתי ומספר: "פנינו

יהונתן ארד, מנהל המרכז הקהילתי: רצון טוב ויחסי אמון הביאו ליצירת דיאלוג

לקבוצה של מבוגרים חרדים, המתאמנת מזה מספר שנים בחדר הכושר שלנו, פעמיים בשבוע, והתחלנו בדיאלוג איתם, כדי להבין מה הם רוצים ולמה הם זקוקים. הכוונה הייתה להביאם להיות מעורבים בהחלטה ובעשייה הקהילתית, מתוך רצון טוב ויחסי אמון". הפגישה הראשונה הייתה מוצלחת מאוד ופתחה פתח לשיח, שהביא לתכנון פרויקט בין-דורי של אבות ובנים בגילאים שמונה עד ארבע עשרה.

מפגש הכנה לתכנית עם כל השותפים

ממדינות שונות מבחינה גיאוגרפית, אתנית ותרבותית, ומבחינה דתית ליהודים אשר שייכים לזרמים שונים או לכאלה אשר כלל אינם מגדירים עצמם דתיים. על אף שלעמיות יהודית אין מערך קבוע של מצוות, רבים מסכימים כי היא מוסיפה עושר ומשמעות לחייהם של האנשים המעורבים, מחזקת את הקהילה היהודית המקומית ויוצרת תחושה של אחריות משותפת.

"Fellows - רשת מנהיגות עולמית" היא תכנית בת שלוש שנים, שבה לוקחת חלק קבוצה נבחרת של 28 מרכזים קהילתיים יהודיים מכל העולם בבניית שותפויות עולמיות חדשות וחדשניות אשר יביאו את רעיון העמיות אל קהילותיהם ואל העולם. המרכזים הקהילתיים אשר נבחרו, בהובלת מנהל/ת המרכז וחבר/ת הנהלה בכירים, יהיו סוכני שינוי ויהוו חלק מקהילה עולמית וחדשנית. המרכזים ירכשו ויפתחו את הידע והיכולת להטמיע שותפויות עולמיות משמעותיות וארוכות טווח. המרכזים ייצרו ויפעילו שותפויות עולמיות, שבהן ישתתפו לכל הפחות 5,000 יהודים מקהילות ברחבי העולם. כנס הפתיחה של התכנית ייערך בבדפשט, בתאריכים 15-19 ביוני, 2014, ויגיעו עמיתים מכל העולם.

זהו חזונו של JCC Global, כי יהודים ברחבי העולם יאמצו את רעיון העמיות היהודית וכי מרכזים קהילתיים יהודיים ייקחו על עצמם תפקיד מרכזי בהפיכת הרעיון למציאות. הכוונה שהמרכזים ירכשו ויפתחו את הידע והיכולת להטמיע שותפויות עולמיות משמעותיות וארוכות טווח. הקונפדרציה מחויבת להרחבת הרשת העולמית של קהילות יהודיות אשר מחויבות לעמיות יהודית, מסוגלות לקיים שיתופי פעולה ואשר ימציאו את תכנית המחר.

המרכזים הקהילתיים בתל אביב-יפו, בבאר שבע ובעמק חפר מייצגים את ההתאגדות בתכנית חשובה זו ומביאים את קול הקהילה בארץ אל הקהילות בעולם.

יצירת שינוי בארגון

כיצד יוצרים שינוי בארגון? להלן שמונה שלבים על פי ג'ון קוטר:

1. יצירת תחושה של דחיפות
יצירת תחושה שהשינוי נחוץ עכשיו; משברים, הזדמנויות או מתחרים הם הזד (טריגר).
2. הקמת קואליציה מנחה
הקמת קבוצה מובילה, מגוונת ובעלת כוח, שתוביל את השינוי. רצוי לכלול בה אנשים בעלי השפעה וכאלה שהשינוי לא יכול להתקיים ללא תמיכתם. יש להיזהר מלצרף אנשים בעלי אגו מנופח או חסרי עניין בשינוי.
3. ניסוח חזון ואסטרטגיה, שייצעו להובלת השינוי
החזון משמש כמגדלור ומראה לעובדים כיצד יראה הארגון לאחר השינוי. ביסוס החזון כעיקרון מנחה בקבלת החלטות וביצירת סדרי עדיפות.
4. הפצת חזון השינוי
על חברי ההנהלה להוות דוגמה אישית לשאר העובדים בארגון באימוץ החזון. מאחר שהעובדים לא מכירים את החזון, חשוב לבצל כל כלי אפשרי להפצה מתמדת שלו ושל האסטרטגיה הנובעת ממנו.
5. האצלת סמכויות לעובדים
יש לעודד את העובדים להעלות רעיונות, לקחת סיכונים ולפעול למימוש החזון החדש. יש לבצע שינויים בנהלים, בשיטות ובתהליכים, כדי שיתמכו כולם בחזון החדש.
6. השגת הישגים בטווח הקצר
יש להציב יעדים קצרי מועד, המאפשרים שיפור נראה לעין בביצועים. חשוב לתת הכרה ותגמול לאנשים שיאפשרו את השינויים.
7. גיבוש הישגים וביצוע שינויים נוספים
שינוי כל המערכת, המבנים והמדיניות שאינם משתלבים עם החזון החדש. הפחת רוח חיים חדשה בתהליך בעזרת מיזמים וגורמי שינוי חדשים.
8. עיגון השינוי בתרבות הארגונית של הארגון
עיגון השינוי בתרבות הארגונית, באמצעות תרגום השינוי בכל רמות הארגון, פיתוח כישורי מנהיגות והמשך תקשור. יש לזכור, שהשינוי עשוי לכלול תחלופת עובדים.

התאגדות המרכזים הקהילתיים בישראל

ת.ד. 2378

ירושלים 9102301

טלפון: 073-2870246

פקס: 073-2870444

www.ifcc.org.il

קשרי חוץ

ההתאגדות שותפה פעילה בתכנית "עמיתים" של JCC GLOBAL

עמיות יהודית - כלל ישראל - היא מושג עתיק. היא מחברת יהודים מבחינה היסטורית לדורות העבר והעתיד; ליהודים